

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERIÒDICH SATÍRICH,
HUMORÍSTICH, IL·LUSTRAT Y LITERARI
DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SEMANA

10 cèntims cada número per tot Espanya

Números atrassats 20 cèntims.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya, 3 pessetas.
Cuba y Puerto Rico, 4.—Estranger, 5.

CAPS DE BROT.

EVARISTO ARNUS.

Ha mort vell y milionari
y 'l poble en pes l' ha plorat:
veus aquí una oració fúnebre
que may cap rich ha alcansat.

Cor generós y magnànim
é intaxable caballé,
ha donat l' or a mans plenas
sense altre afany que fer bé.

L' agrañida Badalona
vesteix dol per ell, y diu
l' inmens buyt que en ella deixa
son noble fill adoptiu.

BADALONA

CRÓNICA.

Per més qu' en rigor la ESQUELLA DE LA TORRATXA no es un periòdich polítich, no podem prescindir avuy de ocuparnos de las eleccions ó de la comedia electoral que va representarse diumenje á Barcelona. Y 'm concreto á Barcelona, porque crech que la comedia de aquí pot pendres per modelo de farsas y de indignitats, de barra y escándol.

¡Pobre sufragi universal! ¡En quinas mans has anat á caure!

Si en lloch de ser una idea, tinguesses forma carnal, dintre de pochijs dies veuriam compareixer davant de las salas de la nostra Audiencia als principals cap-padres del partit conservador de Barcelona acusats de abusos deshonestos.

Personas tots ells que blasonan de serias y delicadas, que calsan guants y usan barret de copa per tot dia, vesteixen pessa llarga y se las pegan de representar tot lo més respectable de la societat: la fortuna, 'l talent, la ciencia... y s' han portat com uns xarráns, com uns putiners, com los més grans dervergonyits.

Lo pinxo de xavos sobre 'ls polsos y de ulls atravesats, que 's fica cautelosament dintre de una timba de taüls y obrint l' escuradents se posa á cobrar lo barato, procedeix ab més delicadesa que aquests fullerers electorals. Després de tot, lo pinxo exposa la pell y dona mostrars de un valor personal qu' ells no coneixen ni han sentit may. ¡Miserables!

* * *
¿No diuhen á cada punt que las ideas conservadoras tenen aquí tants y tants prossélits? ¿No parlan de que las tendencias qu' ells pretenen representar contan unas forsas tan inmensas? ¿Y donchs qué han fet per reanimarlas? ¿De quíns medis s' han valgut per desplegar aqueixas forsas y llansarlas á la batalla?

Ni una reunió pública, ni un trist discurs, ni un manifest, com si tinguessen embargadas todas las potencias y aplicats tots cinch sentits á corre per las clavegueras y á obrir la mina á fi d' introduhirse per assalt en los salóns de la Diputació provincial.

En tots los paissos del mon, los partits polítichs contendeixen, lluytan y 's combaten quan unas eleccions s' acostan. Celebran reunions públicas, en las quals se depura 'l nom de cada candidat, se l' enalteix ó se 'l ataca, s' excitan las passions dels electors, se fa esperit públich, y quan arriba l' hora, guanya qui guanya. Tot aixó es legal, porque 'ls vots qu' entran á l' urna procedeixen d' electors legítims, per més obcecats que pugan estar, y l' escrutini es l' expressió de la voluntat del major número.

Pero ells... ¿ells entretenirse en aqueixas cosas?... ¿ells perdre 'l temps, en guanyarse la voluntat de ningú, quan per res la necessitan?... ¿ells fer cap treball decent y regular, contant com contan ab l' eficacia dels medis fraudulentos? Los boqueras que saben pispar rellotjes á la Rambla, no necessitan entrar á comprarne á ca' l' rellotjer... Tontos serian de gratarse la butxaca quan ab l' agilitat de las mans ne tenen prou pera saber l' hora...

—¿Diuhen que sembla mentida que una gent tant encopetada?... ¡Sí, senyors! Mentida sembla; pero aquest mon es aixis... Allá ahont me nos se pensa se reb una arpada conservadora.

* * *

¡Los seus elements!... Acabém de veurels ben clar los elements ab que contan.

Burots, guardias municipals, individuos de las brigadas. ¡Pobres infelissos que viuhen del pá que Barcelona 'ls paga y que avuy los conservadors los llescan!

Los municipals los han fet servir per recorrer 'ls pisos y pendre nota dels vehins que hi viuhen y dels que figurant en lo cens electoral han mudat de domicili ó se 'n han anat á l' altre barri. S' ha fet una llista de tots aquests electors incógnits, rastrejats per la guardia municipal. ¿Entenen ara 'l cambi de comandant del cuerpo, la substitució del Sr. Vilaseca, que no hauria permés semblant cosa, pèl celebèrrim Sr. Aleu, patrocinat pèls cap-padres conservadors?

Los municipals han hagut de dedicarse á aqueixa tasca inquisitorial baix pena de pèrdua d' emplec.—«Nosotros, pobres, somós chent manada» deyan ells.

Y ab la llista aquesta dels incógnits ja van tenir la base de la elecció. Era necessari improvisar un cos de comparsas, y 'l cos de comparsas va organisarse, valentse dels mateixos municipals, dels individuos de las brigadas, dels punxasarrías. Sempre baix la amenassa de perdre 'l pá.

Cada hù d' ells rebia las instruccions necessarias. Aquí tens tres papers: un la candidatura conservadora; l' altra la secció ahont deus anar á votar: lo tercer lo nom fingit baix lo qual tens d' emetre 'l vot. ¡Ala, en marxa y torna!

Es á dir: los servidors de la ciutat, treballant per forsa contra la ciutat que 'ls manté; los encarregats de perseguir als delinqüents organisant delictes electorals; los que tenen la missió de vigilar als matuteros y als contrabandistas, fent lo matute y 'l contrabando electoral en gran escala.

¡Y després invoquém los sagrats principis de la propietat y del ordre social, sens los quals lo mon está perdut!

* * *
Pero la falsificació en petit donava poch de si. Es molt penós aixó d' enviar comparsas d' aquí d' allá per emetre 'ls vots de un á un á riscos de ser reconeguts y entregats als tribunals.

Tal devian pensar certs presidents conservadors sorpresos mentres feyan jochs de mans: aquells que introdubian dintre de las urnas candidaturas conservadoras á paquets; aquells altres que treyan las liberals y republicanas substituhintlas per las conservadoras.

Tal devian pensar los falsificadors d' actas: los que donavan als candidats del govern la majoria que havian alcansat los candidats de l' oposició.

Tal devian pensar, en fi, los que carregant l' urna y 'ls documents dintre de un carruatje, desapareixian y fins després de quaranta horas, no donavan compte públicament del resultat verdader del escrutini.

Las prescripcions de la ley més que olvidadas, trepitjadas per tot arreu ab lo major cinisme.

Presidents que 's negan á donar certificat del acta, molts altres que s' abstenen de fixar lo resultat de la votació en la porta del colégi... Alguns, que ni tant sisquiera s' presentan á constituhir la taula, deixant en blanch á aquellas seccions en las quals los conservadors contavan ab una segura derrota.

Per tot arreu escándol, asquerositat... tots los

medis, en fi, per allunyar dels comicis á las personas decents, enemigas de farsas y prou delicadas de nas, per no sentir la pudó de certas corrupcions.

¡Quánta gloria pèl partit conservador!

* * *

S' ha fet una coalició republicana per lluytar.

¿Per qué no se 'n fa una de gent honrada per portar als tribunals als autors de tantas y tantas tropelias?

Dels mil y un delictes que diumenje 's van cometre ab lo major desvergonyiment, agáfinse aquells que poden probarse, formúlinse las corresponents denuncias y sostinguinse fins al extrem ab tota dessició. ¿Faltan fondos? Obris una suscripció pública y reunéixinse. No faltarán amants de la moralitat que s' apressurin á cubrirla.

Es ja una qüestió d' honra y de salvació pública.

Aixís com tothom dona la seva ajuda quan se tracta de perseguir als lladres y als malfactors, ningú pot negarla per perseguir als falsificadors d' actas y als lladres de la voluntat del cos electoral... per més que aquests lladres y aquests falsificadors calsin guants y gastin barret de copa.

P. DEL O

MATADERO MODELO.

La mania criminal de matar ó suicidarse ja comensa á propagarse en nostre ciutat comptal.

Com ja tenim hospitals y cementiris decents y altres y altres monuments fins per inmolá animals, diguem al ajuntament, per si t'è ganas de ferho, que construeixi un matadero per certa classe de gent.

B. Uixi.

A CAL LLIBRETER.

— Buenas... veyám si...

— Vosté dirá. ¿Qué se li ofereix?

— Voldria un llibre... per llegir...

SERVEYS ELECTORALS.

— ¿Que escombraste tú el diumenche?
— Y tú ¿que vas vigilar?
— Jo... voté diez y ocho veces.
— Jo vint... ¡fins que 'm vaig cansar!

— Ja m' ho figuro: 'ls llibres generalment no més serveixen per xó.

— ¿No t'è cap historia?

— Prou: totas las que vulga. ¿Quina li agradaria més?

— Una de Paul de Kock, verbi gracia.

— ¡Ah! Vol dir la vida de Paul de Kock, ¿eh?

— ¿La vida d' ell? ¿qué n' haig de fer jo de la seva vida? Nó, nó; una historia, una cosa de las qu' ell ha fet.

— Ja entench... Vei ¿li sembla bè aquesta?

— Veyám. *La mujer de tres caras...* ¡psé!... ¿qué vol dir que fa riure aixó?

— Fill, no li sabria dir: á mí no 'm fa riure gens.

— ¿Nó?

— En ma vida l' he llegida.

— ¡A! ¿es dir que no 'ls saben de cor tots los llibres que venen?...

— Ja estariam ben frescos. En compte d' estar-

nos aquí a la botiga, 'ns hauríam d' amagar per estudiar la llibre continuament. ¡Veü que 'n surten tants de llibres!...

— Si, fins a cert punt... ja t'è mitja rahó... No sé... *La mujer de tres caras*... ¿creurá que no acaba de xocarme aquesta historia?...

— Vosté mateix: digui donchs, lo que més li acomodi...

— ¡Oh! Jo si que hi vaig ben venut ab aixó... Mentres sigui un llibre que porti forsa cosas...

— Per portar cosas, no hi ha com aquest... veji...

— ¡Dimontri! ¿qu' es aquest envolúm?

— Lo llibre de las 400 mil direccions...

— ¿Qu' es una historia?

— Y ben trista: aquí hi ha 'l domicili y las señas de tots los comerciants é industrials d' España...

— ¡Ah!... ¿qué vol que 'n fassi jo d' aixó?... Si jo 'l vull per entretenirme...

— ¡Qué! ¿qué més entretingut qu' estarse continuament llegint noms y noms, y mirant los sastre que hi ha á Avila y 'ls lampistas que hi ha á Valladolid?...

— En fi, vaja... no fa per mi aquest *patracol*... Veji, veji si vosté mateix me tria un llibre bonich.

— ¿Que ho diu de serio?

— ¡Vaya! Ho deixo á la seva má.

— Donchs, tingui... quedis aquest: *Gloria*.

— ¡Hola! ¿*Gloria*?... ¿qu' es un llibre d' anar á missa?

— No, senyor: es una novela de 'n Galdós...

— Galdós... Galdós... ¿creurá que en ma vida l' havia sentit anomenar?

— ¡Prou! Ho crech molt bé: donchs, es un gran novelista... potsé 'l primer de tots...

— No li disputaré pas... pero ¿vol creure que aixó de *Gloria* 'm fa massa oració? Vaja, no m' agrada. Búsquin, búsquin un altre...

— ¡Oh! En quant á buscarlo es molt fácil, lo peñagut es trobarlo, sense sapiguer lo que 's busca.

— *Hombre*... jo voldria ¿com ho diré!... Una cosa... aixis... ben sustanciosa...

— Pues, prengui un llibre de cuyna: com á sustancios, no hi ha res que ho siga tant.

— ¡Caramba...! ¿hasta 's fan llibres de cuyna? ¡Vés si s' adelanta avuy dia!... Digui, donchs, que ab lo temps encare potser se farán llibres d' arcoba... y de menjador... y...

— Y d' estable: hi ha persona que 'ls hi vindria molt bé un llibre d' aquests...

— Ja pot ben dirho, ja... ¡hi ha gent de més maneres!...

— Bueno ¿en qué quedém? ¿quin llibre vol?

— ¡Pero si li dich...! Lo que á vosté li sembla...

— Miri, per mi quedissels tots...

— ¿No t'è una cosa ben forta?

— ¿Ben enquadrada? Si, senyor; á tota pasta... lo més sòlit que 's fa avuy...

— ¡Si no li dich aixó! Una historia ó un llibre d' aquests tremendos, de condes y guerreros y damas desmayadas...

— ¡Ah! ¿Una novela antigua?...

— Nó, nó; la vull nova: per comprar llibres vells, ja sé anar als Encants...

— ¡Pero si no li dich aixó!... En fi... veji si es aixó lo que desitja...

— Veyám... *Gil Blas de Santillana*... ¡psé!... 'l titul no 'm desagrada... ¿ahont son las láminas...? ¡ay ay! ¿que no n' hi ha?

— No senyor: aquesta edició... es dir, aquesta historia no 'n t'è de láminas.

— ¡Bó! ¡si que deu ser bonica donchs! Y pues ¿com los pintan los desafios que hi ha?

— La historia 'ls explica, molt ben explicats, y llestos.

— ¡Ah! No m' agrada aixó á mi. Jo hó voldria á lo vicu...

— ¡Al últim 'ns entendrem! ¿Es á dir que vosté vol un llibre que sigui una historia, que tot plegat fassi riure y sigui fort y que hi haja estampas?

— Y un *gromo* á las cubiertas.

— Pues lo que vosté necessita es aixó.

— ¡Hola! La pintura de la cuberta ja m' agrada. Un senyor descals y ab sombrero de copa, tirant una dona per una finestra, atravesant un altre senyor ab una espasa y bebentse una copa de veneno... Aixó, aixó es lo que jo buscava. ¿Com se 'n diu d' aquest llibre?

— Miri, aquí ho t'è: *El marqués desenfrenado ó los fantasmas de la gruta tenebrosa*...

— ¡Angela! ¿quánt val?

— Una pessetona...

— Es car... pero vaja... no vull ser coquí, ¿Vol fer lo favor d' embolicármel?

— Ab molt gust... Tingui.

— ¡Ah ah! Aixís al menos semblará que porto una lliura de xocolata. ¿Creurá que me 'n donaria vergonya de que 'm vejessen ab un llibre pel carrer...?

— Oh... prou!

— ¡Fa tan burro aixó d' anar ab llibres á la mà!...

— T'è rahó!... ¡Casi tots los burros ne portan!

— Vaja... que no s' hi cansi.

— Gracias... (Y sobre tot, que no 'm vingan gayres compradors com tú.)

A. MARCH.

¡DESGRACIADA!

¡Si 'n va ser de bona—si 'n va ser d' hermosa! de casta ¡si n' era!—¡qué digna y leal!...

¡ay, nos estimavan—molt, molt: una cosa que era jo 'l seu idol—y ella 'l meu ideal.

Tots dos compartiam—ditxas y amarguras penas y alegrías—glorias y dolors:

tan si eran tristesas—com si eran venturas felissos nos creyam—ab nostres amors.

Amors purs com l' aygua—fresca y cristallina, quan naix de la roca—reflectint lo sol:

més suaus que l' essencia—de la flor més fina—que l' aura ab delicia—s' emporta en son vol.

Molts n' hi ha que sostenen—ab terca porfia, qu' émuls ja no 's troban—del diví Plató,

quan cassos y exemples—veyém cada dia de uns amors sens tara—tot contemplació.

Jamay una idea—ignoble ó profana va assaltarne lúbrica—nostre pensament,

á pesar de qu' ella—me besava ufana y l' acariciava—jo ab afecte ardent.

Juntets sempre estavam—puig juntets viviam sempre ab santa calma—y ab goig regalat:

may no 'ns separavam—junts al carré eixiam, mostrantse orgullosa—ella al meu costat.

¡Va morir! Al pensarhi—la sanch de mas venas sento que s' esglaya—y 'l cor me fa un salt!

Va morir, la pobra...—perque cert *Quimenas* li va dar la bola—per no dur bossal.

P. TALLADAS.

CALAVERADAS MUNICIPALS.

Desde ara 'ls tinents d' arcalde diu que portaran faixí... La qüestió es fer riure al públich... no es cert, senyor Milá y Pi?

SOTA ZERO.

(MISCELÀNEA INVERNAL.)

Un egoista:

—¡Quin fret més el diastrat! No sè com tréure-mel de sobre. Lo pis sembla de neu... es clar, sense calorífero, sense estufa... sense res... Tè; las parets están talment geladas...

Si no fos pèl perill que jo correria, ara m'agradaria que 's calés foch á las dugas casas que hi ha als costats d' aquesta... ¡Quin benestar llavors!...

Entre dos enemichs:

—¡Ab! ¡per fi 'l trobo! ¡infame!...

—¡Bè! ¿qué? ¿qué vol dir? —¿Qué vull dir? Ja sab que vaig prometre que allí ahont l' atrapés lo bofetejaria...

—¡Cá ha de fer vostè!

—¿Que nó?... Es dir: tè rahó; no vull bofetejarlo avuy. Observo que s' está morint de fret... y si 'l bofetejés l' escalfaria y encara li faria un favor... ¡Al istiu, al istiu!...

Un enamorat, á una senyoreta

—... Ja ho sab, donchs: de vosté depèn lo mèu porvenir. ¿Qué 'm contesta?

—Pero per Dèu ¿qué tè? ¿no mereixo ni sisquiera una paraula?

—¿Es á dir que no 'm vol respondre? Per pietat... ó 'l sí... ó 'l nó, pero digui alguna cosa al menos...

—No vull obrir la boca... corra un ayre massa fret... y podria constiparme.

* *

Un home que 's consola fàcilment:

—Nó, nó, vaja... cap dia havia sentit tan fret com avuy... ¿De quina manera podria arreglarho per fèr-mel passar?

—¡Ah, calla! Ja ho sè. Llegiré aquell llibre que van deixar-me: *Viaje de Stanley á través del Africa...*

—¡Ja 'm sembla que m' hi trobo!...

* *

Fragment de una carta:

«... En fi, senyora, després de pesar lo pro y la contra y de recapitularho bè, m'ha semblat que 'l regalo més útil, més práctic y més propi que podia ferli ab motiu de la festa del s-u sant, es l' objecte que tinch l' honor d' enviarli: un braser. Prénguin la bona voluntat y escàlfishi for-sa...»

* *

Entre marit y muller:

Ella.—¿No sabs quin dia som avuy?

Ell.—¿Avuy?... Lo 12.

Ella.—¿Y no 't diu res aquesta fetxa?

Ell (després de pensar un rato).—¡Res absolutament!

Ella.—Pues avuy fa anys que vam casarnos.

Ell (fent un badall y ab molta indiferencia).

¡Ah, sí! Fa... quaranta anys...

MATIAS BONAFÉ.

MONEDA DE LA HISTORIA.

En temps de Fernando VII, no anava l' exèrcit molt corrent de pagas, y succehi que un dia de hivern, en que se celebrava recepció á Palacio, lo general Castaños, vencedor de Bailén, s' hi presentá vestiint pantalóns blancs.

Fernando VII al véure'l, li digué:

—¿Que t' has tornat boig, Castaños? ¿No t' has enterat, per ventura, de que som á l' hivern?

—Senyor, respongué 'l general: sera l' hivern per segóns qui; jo 'm trobo en plé estiu, y la

* *

proba es que l'última paga que he cobrat, es la del més de juliol.

Carlos V de Alemania y I d'Espanya, era un gran admirador dels artistes que brillaven en la seva època.

Sostenia continuas relacions ab Guicciardini, ab qui entaulava amistosas conversas. Los cortesans estavan escandalisats de que tan poderós monarca 's rebaixés fins al extrém de alternar ab un pintor. Ho sapigué Carlos V, y un dia 'ls digué:

—En un tancar y obrir d'ulls puch fer cent magnats com vosaltres; en cambi un Guicciardini, únicament pot ferlo Dèu.

Lo mateix emperador, un dia qu' estava contemplant al Tiziano mentres pintava, haventli caygut al artista 'l pinzell, Carlos V s'ajupí á cullirli, y al entregarli, li digué:

—Un geni com Tiziano, mereix ser servit per lo Cèssar.

Afegint á continuació:

—Es la tercera vegada que m' immortaliséu.

Trobantse en l'agonia, 'l cardenal Mazarino cridá al capsal de son llit al jove Lluís XIV, qu' esperava ab febril impaciència l'últim suspir del vell italiá, amo y senyor absolut de la Fransa

—En aquest instant suprém—digué 'l cardenal al rey—vull donarvos una última proba de la meva adhesió.

Y ab veu molt baixa afegí:

—Senyor, no tinguéu may primer ministre.

Verdi aná, ara fa dos anys, á passar una temporada als banys de Montecatini.

En lo saló principal de las habitacions del compositor hi figurava un magnífich piano de qua.

Verdi tragué del atril la partitura de *Aida*, que havian posat allí com á un homenatge; tancá 'l piano en clau, y cridant al fill del amo, li digué:

—¿No hi ha avenchs per aquestas montanyas?

—¿Jo ho crech que n' hi ha!—digué 'l jove. A la montanya Maria hi ha una sima que may ningú ha pogut explorar la seva profunditat.

—Fassa 'l favor de acompanyarmhi.

Se 'n hi anaren, y al arribarhi, l' autor de *Rigoletto*, rendit de fatiga, 's tragué de la butxaca la claubeta del piano, y la llessá al abisme, dihent:

—Al últim hauré lograt passar á Montecatini una temporadeta descansada.

ALS SOLTERS.

Un casat que no tenia més candela par 'na al llit qu' una dona molt barbiana y cinch fills tots ells petits, deya ab veu molt desfollida dirigitse á quatre amichs:

«¿No hi ha pega com la mèva! Lo qu' es jo estich ben guarnit, sense quartos, sense feyna... es á dir feyna ja 'n tinch á pujá y cuydá 'ls meus nanos, educarlos y vestí'ls; pro de feyna del ofici no me 'n surt, no 'n vol venir.

Sense un tros de pá al armari, ni al porró un trist raig de vi... y lo qu' es molt més sensible per comprarne ni un pistrich. ¿Qué 'n vaig treure de casarme! ¿Vés qué 'n trech de viure aixís!

Jo ja ho veig, ella era pobra pró, aixó sí, era un serafi, y está clá', sense experiència, jo al devant d' aquell perfil no podia contenirme y al final vaig sucumbir.

Si al menos de sa guapesa jo pogués ferne bossins y menjármels, no estaria ab l' estómach pas tant prim.

Sa hermosura va cegarme... m' ha perdut, mes també 'ls dich que si fos á fè, jo 'ls juro que no fóra 'l seu marit.

Buscaria una xicota que tingués un pare rich que pogués tráurens d' apuros y deixarnos quan moris una bona fortuneta per poder viure tranquils.

Que fos maca ó que fos lletja ¿qué se me 'n daria á mí? Lo cert es que no estaria com avuy tronat y trist.

Per lo tant, jo 'ls aconsello que quan vulguin ser marits, busquin quartos, ¿forsa quartos! y 'l demés son trons. He dit».

FRA J. VEGIS.

LLIBRES.

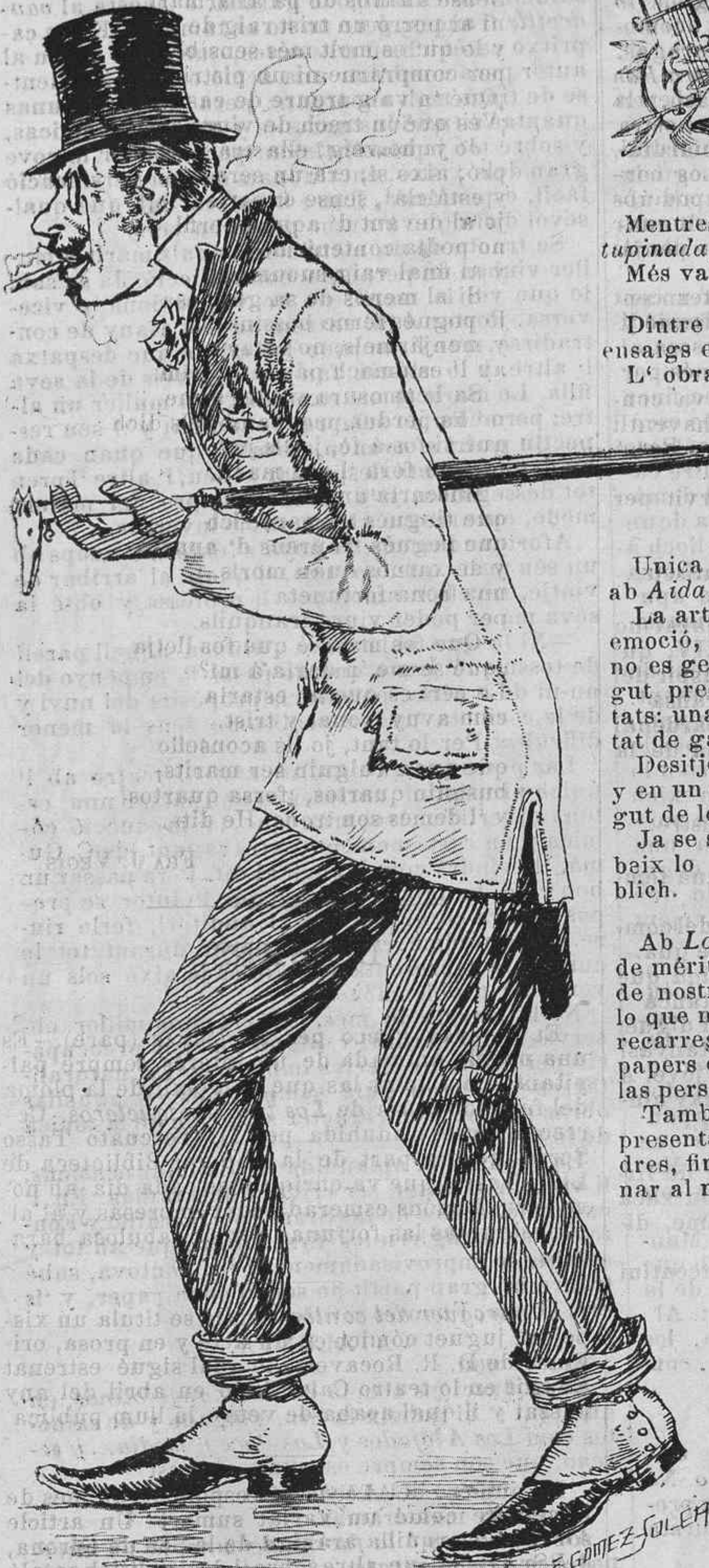
EL CAPITÁN PABLO per A. DUMAS (pare).—Es una novela animada de un interés sempre palpitant, com totas las que van eixir de la ploma del fecundo autor de *Los tres mosqueteros*. Correctamente traduhida per D. Torcuato Tasso Serra, forma part de la popular Biblioteca de Lluís Tasso, que va enriquintse cada dia ab novas produccions esmeradament impresas y al alcans de totas las fortunas per sa fabulosa baratura.

L' adroguer del cantó.—Aixís se titula un xispejant juguet cómich en un acte y en prosa, original de D. R. Rocavert, lo qual sigué estrenat ab éxit en lo teatro Calvo Vico en abril del any passat y 'l qual acaba de veure la llum pública.

Lo número del *Atens* corresponent al mes de novembre conté un variat sumari. Un article sobre una arquilla arábiga de la Seu de Girona, del Sr. Girbal; un altre sobre 'l dret polítich catalá de D. J. Narcís Roca; un estudi sobre 'ls monosíl·labs átones que no poden dur accent, del senyor Casas y Carbó; quatre paraulas sobre la fulla de un joch de cartas trobada á Girona; de D. J. Brunet y Bellet; una poesia del Sr. Bassegoda; revista de teatros, novas y un full del atlas dels viatjes de Ali Bey el Abbassi.

RATA SABIA.

EN DIAS PLUJOSOS.

—¡No 'm vinguin ab impermeables!
Lo qu' es é mi no 'm convè...
¡Aixís, aixís!... ¡que las formas
huheixin y 's vejín bèl...!

PRINCIPAL.

Mentres als colegis electorals feyan la gran tupinada, al *Principal* omplian ab lo *Toupinel*. Més val aixó que alló.

Dintre de poch s' estrenará *Trafalgar*, quals ensaigs están ja bon xich adelantats.

L' obra será presentada ab decoracions y vestuari tot nou: aquéllas son degudas als pintors Busato y Fontana, de Madrid; y l' últim á la sastreria dels senyors Malatesta y Comp.^a

LICEO.

Unica novedat: lo debut de la Sra. Bordalba ab *Aida*.

La artista catalana, lluytant y tot ab una gran emoció, demostrá en los principals passatjes que no es gens desmerescuda la fama de que ha vingut precedida, ja que reuneix notables facultats: una dicció correcta y clara, molta flexibilitat de garganta y bona escola.

Desitjém, emperó, sentir-la en alguna altra obra y en un dia en que 'l teatro estiga més concorregut de lo que ho estava l' últim divendres.

Ja se sab que tot artista 's creix quan perceibeix lo calor que 's reflecta de la part del públich.

Ab *Lohengrin* va despedirse l' Arkel, cantant de mérit indisputable, á la qual una gran part de nostres filarmónichs no han apreciat en tot lo que mereixia, sens dupte per no prestarse á recarregar los efectes musicals y escénichs dels papers que ha desempenyat. No obstant, totas las personas de gust sentirán la seva ausencia.

També s' ha despedit en Cardinali, y las representacions de *Otello* han tingut de suspendres, fins que la casa Ricordi se serveixi designar al nou tenor que ha de substituir al ausent.

Per més que aixó resulta molt xocant, aquí no hi ha més cera que la que crema. La casa Ricordi 's reserva 'l dret de designar tenors... O aixó, ó l' *Otello* no 's canta.

Y no hi ha més. Qui es amo mana.

CIRCO.

Ha comensat la tentativa de resurrecció ab la *Pata de cabra*.

Encare que l' obra no s' ha presentat ab lo luxo qu' exigeix lo seu argument, la representació resulta entretinguda, y ha cridat gent, en especial los dias festius.

S' anuncian nous estrenos, ó millor qu' estrenos reproduccions de obras del mateix género.

Entre ellas s' hi contan *La terra de Xauxa* y *Los polcos de la madre Celestina*.

ROMEÀ.

La vocació es una comedia que, segons lo cartell, procedeix del toscà, havent sigut acomodada a la escena catalana pel Sr. Moragas, aplaudit actor de la companyia del *Teatro Romea*. L'acció passa a la comarca de Vich, en una familia influhida, com tantas de la nostra terra, per un capellà. Hi ha un fill de aquella familia que impulsat per mossén Jaume, segueix la carrera eclesiàstica, havent arribat ja als últims, quan veu a una seva cosineta, se 'n enamora, y després de no pocas vacilacions penja 'ls hàbits a la figuera.

Mossén Jaume espeternega: posseheix un secret de familia, secret que rebé en confessió y que no obstant se 'n val pera fer la forcosa al seminarista y als seus pares... hi ha ademés per entre-mitj la promesa de la donació de una finca y la sustracció de un document... recursos escènichs per omplir los tres actes de l'obra. Pero afortunadament mossén Baldomero, un altre capellà, més trempat que un jínjol, liberal demòcrata y home de bè, gracias a la confidencia de un criat que li revela 'ls misteris que donan lloch a la abusiva conducta de mossén Jaume, esbotza 'l pandero, restitueix la tranquilitat a la apurada familia y facilita la boda del exseminarista ab seva cosineta.

Aquí tenen la quinta essencia del argument de l'obra. L'assumpto, es com se veu, interessant. Alguns dels tipos están perfectament dibuixats, encare que alguna vegada rellisquin més per lo que diuen que per lo que fan. Sobresurten lo de mossén Baldomero, lo de la noya (un xich massa esbojarrada), lo de la mare y 'l de mossén Jaume. Lo seminarista se 'ns figura una mica massa dramàtic, tal vegada sia degut aixó a la manera especial de interpretar-lo que té 'l Sr. Borrás. Lo de D. Carlos es perfectament insignificant.

La part més flaca de la producció es lo llenguatge... Un llenguatge fàcil; pero plè de llochs comuns, bastant diluït, sense sanch, sense temperament... Llástima! Perque l'obra marxa bè, sorpren per la novedat, interessa per l'assumpto, y aquell contrast entre 'l capellà dominador y concentrat y 'l capellà franch, senzill y expansiu dona lloch a una continuïtat d'efectes que desseguida s'apoderan del públich. Lo Sr. Moragas sigué cridat a la escena al final de tots los actes.

En la interpretació sobressortiren la Sra Muner y 'l Sr. Colomer per la espontaneïtat ab que representaren sos papers. Son dos actors de la bona escola, de la escola de la naturalitat. Al cansaren aplausos, a més de la Srta Sala, los Srs. Martí, Soler y Borrás, y 'l Sr. Virgili, com de costum estigué molt en son lloch.

TÍVOLI.

Mentres se preparan altrás novedats, l'empresa 'ns ha fet donar *La vuelta al mundo*. No és mal entreteniment; sobre tot atenent a la proverbial esplendidesab que sab presentar aquesta obra d'espectacle.

Dimecres sigué aplaudit lo prestidigitador, ilusionista y ventríloquo, Sr. Vergara.

NOVEDATS.

Ja ho veuben: las obras catalanas venen a parells.

Per la que porta 'l títol de *Ni la tèva ni la mèca*, del popular C. Gumà, hauria de inventarse

una clasificació especial. No es comedia, no es sainete, no es tampoch gatada, s'acosta al *vau-deville* francès; pero no ho es tampoch. Es un capritxo escènich en tres actes, que dona motiu al autor pera combinar una acció original, valent-se de tipos molt acentuats; pera preparar unas quantas situacions xocants y altament cómicas, y sobre tot y principalment pera abocar lo cove gran dels xistes, entatxonats en una versificació fàcil, espontànea, lliure d'esfors, tal, que qualsevol diria que l'autor pensa en vers.

Se tracta de un matrimoni, quals marit y muller viuen en perpètua contradicció. Ja se sab: lo que vol lo marit, no ho vol la dona y viceversa. Portan a tal extrem aquest afany de contradir-se, que l'un pren los criats que despatxa l'altre, y lo mateix fan ab los nuvis de la seva filla. Lo marit té un candidat y la muller un altre; pero com no sempre 'l candidat y 'l seu respectiu padri s'avenen, resulta que quan cada hù d'ells intenta despatxar al seu, l'altre 'l pren tot desseguida, y 's troban sempre del mateix modo, encare que ab los nuvis invertits.

Afortunadament, la noya s'entén fa temps ab un seu cusi, que navega, 'l qual, al arribar de viatge, revela l'amor que li professa y obté la seva mà.

—Ni la tèva ni la mèva—diuen aquell parell de tossuts. Y basta que no passi l'empenyo del un ni de l'altra, perque 'ls propòsits del nuvi y de la cosineta pugan realisarse sens la menor dificultat.

Las personas que assisteixen al teatro ab l'únich propòsit d'entretenir-se y passar una estona divertida, trobaran que la producció còmica y en certs moments extravagant, de C. Gumà, 'ls vindrà com l'anell al dit. Pera passar un bon rato, la nata. No crech que l'autor se proposés altra cosa: recrear al auditori, ferlo riure... y 'l públich riu sense parar durant tot lo curs de la representació. ¿No es ja aixó sols un verdader problema?

No hi estaria de més, emperó, una millor observació del natural y alguna menor preocupació per produhir efectes impensats. La naturalitat es una gran guia sempre, fins en aquellas obras que per son caràcter se surten de la tónica de lo real.

La producció, aplaudida en distintas ocasions, li valgué al autor ser cridat a las taulas. En l'execució, a més de las Sras. Palá, Castillo y Fontova, 's distingiren los Srs. Tutau, que ab tot y sustituhir improvisadament al Sr. Fontova, sabé treure un gran partit de son còmic paper, y 'ls Srs. Goula, Fuentes y Oliva.

CATALUNYA.

Res de nou.

Reproduccions com la de *Los Zangolotinos*, en que tant s'hi llubeix la Sra. Folgado y de sainetes com *Los Alojados* y *Las doce y media... y sereno*, que son sempre escoltats ab gust.

CALVO-VICO.

Dramas y melodramas.

Ab D. Alvaro ó *la fuerza del sino*, hi ha alternat *Ben-Leil el pirata*.

La varietat es lo gust.

GAYARRE.

S'ha demostrat que las sarsuelas antigüas, com *Los Madgiars* y *El valle de Andorra*, no envelleixen.

Ab *La tempestad* ha recullit també la companyia bons aplausos.

TEATRO DE NOVEDATS.

Comedia en tres actes y en vers, de C. GUMÀ, que està representantse actualment, ab aplauso extraordinari.

NI LA TEVA NI LA MEVA

FINAL DEL ACTE SEGÓN.

TIPOS DELS PRINCIPALS PERSONATJES DE LA COMEDIA.

CIRCO EQUESTRE.

Nos hem deixat de *Heroínas de Zaragossa*, pe-
a tornar al *Serrallonga*.

Aixó en tant que 's prepara la nova pantomi-
ma titulada *Le carnaval sur le glace*.

¡Carnestoltas sobre 'l glas!... A veure qui re-
llisca.

N. N. N.

PER TÚ. (1)

Hecho el testamento tengo
desde que te conocí;
lego en él á Dios mi alma
y mis cenizas á tí.

De ma cullita (inédit).

La poncelleta tendra y galana
que naix vistosa dins d' un jardí,
d' amor rebenta y esclata ufana
quan Primavera la fa senti
Ja fló olorosa, s' aixeca enlayre
y á Dèu envia perfums y olors;
mes com la vida la reb de 'l ayre,
á 'n ell s' entrega quan pert la flayre:
y jo... ¡ma vida!... faig com las flors.

Per có, estant certa, reyna adorada,
que sols tá flayre la vida 'm dú,
no pots privarme ¡ma ben aymada!
que mes canturias siguin per tú.
Per tú es ma vida, cándida esposa,
l' ánima 't nego perque es de Dèu;
del que Ell nos dona prou ne disposa;
mes la materia, ja es altre cosa,
n' es tota mèva; per có soch tèu.

Mon cor tú 'm guardas, ma sanch es tèva,
sols per tú alena mon pensament;
si tú 'm manquesses, l' ánima mèva
prest moriria de anyorament
Frisós te cerco de nit y dia,
sens tú, Elvireta, no tinch consol,
tú n' ets ma gloria, tú m' alegria,
si tú 't morisses... ¿cóm quedaria?...
¡Reyna de 'ls àngels!... ¡Tot soll!... ¡Tot soll!...

¿Cóm quedaria sens' sol, la lluna?...
¿Cóm ho faria lo mariner
si sense estrelles en la nit bruna
sa incerta via tingués de fer?...
¿Cóm quedaria prat sens' rosada?...
¿Cóm sense rosas lo papelló?...
¡Prou quedarian, ma dolsa aymada,
molt més felissos que si gelada
morta en mos brassos te vejés jo!...

Jo soch la selva trista y umbría,
tú, dantme vida, lo rossinyol;
jo, nit de boyras, tú, esplèndent dia;
jo, eterna fosca, tú, radiant sol.
Tú n' ets la rosa-musgo, volguda,
d' hont les abellas trauben més mel,
jo, de 'ls insectes, soch sols la ruda
mitj rosegada, morta y caiguda;
jo soch la terra, tú n' ets lo cel.

Ja avants de veure't jo t' estimava
tant... tant... com ara, fins l' infinit,
jo cada vespre, nin, te somniava
y tú 'm vetllavas per 'munt del llit.
Te veyia en somnis ab eixas galas
que ara lluheixen al damunt teu,
orellas... llabis... galtas... ¡igualas!...
tan sols te mancan aquellas alas
que al mon al vindre te servá Dèu.

Dèu que per mostra de sa grandesa,
d' entre 'ls seus àngels triá 'l més bell,
y va enviarlo perque ab sorpresa
tots admiressem lo poder d' Ell.

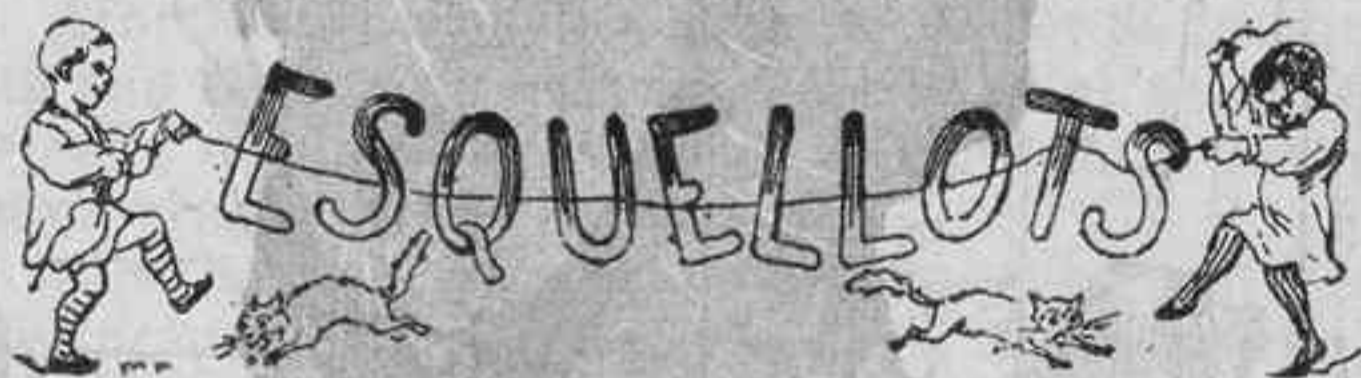
(1) Sobrer del *Almanach*.

Angel puríssim de Dèu essencia,
que per companya lo cel m' ha dat,
si un jorn t' allunyas de ma presència,
fes que s' acabi prest ma existencia:
no 'm deixis viure pas condemnat.

Tú n' ets ma gloria, tú, m' alegria,
sens' tú, Elvireta, no tinch consol;
si tú 't morisses... ¿cóm quedaria?...
¡Reyna de 'ls àngels!... ¡Tot soll!... ¡Tot soll!...
Demana á n' Ella, prenda estimada,
que morir puga jo als brassos teus,
y que al ser l' hora per Dèu marcada,
encare humida per ta besada
pugui ab ma boca besar sos peus.

Per tú es ma pensa que may oblida
tas virtuts santas, ni ton amor;
per tú, Elvireta, per tú es ma vida,
ma sanch es tèva, per tú es mon cor.
Per D u jo guardo l' ánima mèva,
ja que la ensenya cristiana dú;
pro 'l suspir últim, quan ja sens treva
voli á la patria que es ben bè tèva,
l' últim que exhali... será... ¡per tú!...

RAMÓN SURINYACH BAELL.

Detalls sobre la vida de D. Evaristo Arnús.

Era fill de una familia que, á conseqüencia de
accidents desgraciats havia perdut tots los seus
bens, entre altres una casa situada al carrer Am-
ple. Son pare, D. Andréu, era una persona plena
de bondat y molt amant de sos tres fills: Manuel,
Joseph y Evaristo.

Aquest, en sa joventut havia ensajat varias
ocupacions sense fixarse ni prosperar en cap.
Havia treballat en casa del procurador Poupla-
na, havia sigut dependent de la companyia de
vapors de Martorell y Bofill y escribent del Ajun-
tament, en quals oficinas havia estat igualment
empleat son pare.

Mes tart probá sort en casa del corredor don
Daniel Bastóns, y com tot aprenentatje tè las sè-
vas molestias, segurament hauria abandonat
també 'l seu propòsit de arribar á obtenir lo tí-
tul de corredor, si la sèva núvia no li hagués
donat á entendre que, variant continuament, no
arribaria á fer may res de profit, de manera que
D. Evaristo confessava ab ingenuitat que á ella
dèvia son porvenir y sa carrera.

La posició humil de Arnús era l' obstacle que
s' oposava á son primer enllás, que tan sols arri-
bá á efectuarse quan pogué ostentar son titul de
corredor, y explotantlo en lo ram de cotóns, co-
mensá á reunir sos primers estalvis.

Al casarse tenia un mobiliari modest que 's
conserva encare en la sèva torre de Badalona.

Als nou mesos de casat quedá viudo y féu un
viatge á Madrid en companyia de son germá don
Manuel y de son cunyat, al objecte de distreures
del gran dolor que li havia produhit la pèrdua
de la sèva esposa y del fruyt de aqueixa unió.

Allí tingué ocasió d' enterarse de las opera-
cions que 's feyan á la Borsa, á las quals s' afl-
cioná, decidint dedicarshi apenas regressés á
Barcelona, com aixis ho féu.

Arnús tenia 'l dó de gents: sabia atraures las
voluntats: se relacioná ab clients poderosos als

ENTRE POCH Y MASSA.

Un paraguas de familia,
capàs per quatre com ell...

Un *en-tout-cas*, que ab prou feynas
cubreix dos dits de clatell.

quals prestá molt bons serveys y quals encàrrecs li valgueren grans ganancias, arribant á crearli una posició envejable.

Si en sa posició s'estacioná sigué per sa voluntat.

Se hãvia fixat guanyar un capital y en quant lográ reunir-lo, se proposá invertir tot l'escendent en obras de beneficencia, en regalos de totas menas y en fastuosas solemnitats, gracias á lo qual tornavan cada any á la pública circulació capitals quantiosos, que retinguts y empleats d'altra manera haurian arribat á constituhir una de aqueasll fortunas que se citan ab assombro.

Hauria mort mes rich; pero menos estimat.

Dillúns á la nit vá ser curat á la Casa de Socorro del districte de Atarassanas, un individu que tenia varias contusions en tot lo cos.

—¿Qui 'us ho ha fet?—varen preguntarli.
Y ell vá respondre:—Un burot del carrer de Urgell.

Li havia fet sense motiu, ni rahó... sense com vá ni com costa.

Densá que 'ls punxa-sarrias s'han fet conservadors, ho arreglan aixis.

¡Entussiasmes de neofits! ..

Per demostrar ab calor

son acendrat monarquisme,
tots tenen un rey al cos.

Ha mort lo campaner de Vilanova y Geltrú, que de apellido 's deya Poch.

Un xiste que feya sempre:

—A casa mèva, com *més Pochs* més som.

L'endemá de las eleccions s'esqueya la festa de la Puríssima Concepció, y ab tal motiu vá celebrarse á la Catedral un solemne ofici.

A qual acto vá assistirhi una comissió del Ajuntament presidida pèl Sr. Coll y Pujol.

¡Ab quin gust devia encomenarse á la Puríssima, després de las impuresas electorals de la vigilia!

Sembla que algún regidor intenta proposar qu' en lo successiu á tots los actes públics als quals dega assistir lo Sr. Coll y Pujol, deixin de acompanyarlo los municipals de caball, que després de tot son los electors del partit conservador.

En lloch dels municipals proposará que l'acompanyin *las trampas*.

Acaba de sortir lo nou volúm de poesias de Apeles Mestres, titulat *La Garba*. D'ell nos ocuparém en lo pròxim número. Per avuy sols dirém que l'edició es elegant y está notablement ilustrada pèl mateix autor.

Un periódich inglés va tenir una idea
 La de preguntar á las nenas solteras á veure
 qué s' estimavan més: continuar com fins ara es-
 perant que algún jove las vaja á demanar, ó anar
 ellas de dret á fer l' amor als joves que 'ls hi
 cayguessen al ull.

Ab extranyesa general, la majoria de las con-
 sultadas van mostrarse partidarias del sistema
 antich.

* * *

Sería molt desembrassat que una noya guapa
 vingués á enamornos, ó á lo menos aixís ho
 sembla, ¿veritat?

Donchs ellas, ab aquell gran instint que las

distingeix, van trobar desseguida l' punt de la
 dificultat.

Perque vaja ¿y si 'l jove á qui 's dirigissen las
 desdenyés?...

En materia de carabassas, val més donarlas
 que rebrelas.

A Tarragona s' ha celebrat una reunió pública
 combatent no sé quins abusos, de que, segons
 diuhen, Barcelona fa victima á la ciutat dels pe-
 la-canyas.

Es lo que 'ns faltava veure.

Barcelona contra Madrit; Tarragona contra
 Barcelona.

SARIS AMBULANTS.

—No hi ha ningú aquí que tinga mal de caixa! No hi ha ningú que tinga ulla de poll! Animarse, cala-
 llers, animarse! Ab aquesta pasta 's c ira tot... y además s' hi llimpián los metalls...

Ja no falta sino que Reus se declari contra Tarragona y tots los carrers de la patria de 'n Prim contra 'l carrer de Muntarols, y totas las casas de aquest carrer contra la més alta, y tots los vehins de la casa més alta, contra 'l més rich.

Y aném dibent que l' unió fa la forsa.

Al *Ateneo Barcelonés* s' ha obert una càtedra de rus.

Ab aquests frets se 'm figura
(ó jo soch un avestrús)
que serán molts los alumnos
que voldrán possehir 'l rus.

Algúns periódichs prevenen al públich, que molts dels galls que han vingut á Barcelona, formant las avansadas de Nadal, están atacats de certa malaltia contagiosa.

¡Y 'ls conservadors qu' esperavan la gran diada per menjarse'ls!...

Los hi està molt bè.

A tals politichs, tals galls.

Llegeixo:

«Próximament s' exhibirá al públich una collecció de feras, qu' está á punt de arribar á aquesta capital.»

Aixó depén.

Si s' anulán las eleccions de diputats provincials, no hi haurá empresari que s' arrisqui á venir.

Perque llavors no hi haurá més feras que 'ls conservadors, sent de tot punt impossible ferlos la competencia.

Entre las obras exposadas aquestas últimas senmanas en lo saló Parés s' hi compta un bonich quadro de Soler de las Casas, titulat *La entremeliada*. Está molt ben endevinada la llum del interior de un seller qu' es ahont transcorre l' escena, en lo moment de obrirse la porta, aixís com se distingeix també la perspectiva y la composició. Lo jove pintor ha demostrat en aquest quadro un nou progrés.

¡Amigo, quina ventada l' últim dissapte!...

Va ser alló de tirarho tot en l' ayre. Lo mercat de la Boqueria va quedar mitj despampanat.

—¡Llástima de vent!...—deyan molts vehins, desitjosos de que hagués anat á fer neteja á certa casa de la Plassa de Sant Jaume.

Fins ara 'l Sr. Coll y Pujol tenia fama de que sabia perdre las eleccions.

Pero ara sabém de cert
que se 'ns ha tornat molt tronya:
las eleccions no las pert;
lo que pert es la

Vostès mateixos posinhi la paraula.

Es molta veritat lo que diu *El Noticiero*.

Los pardals s' han apoderat dels arbres de la Rambla; y de branca en branca, de branquilló en branquilló, saltan, jugan, piulan y van de ventre qu' es un gust.

Entenémnos: es un gust per sastres y sombrers.

Pero ¿qué s' hi ha de fer?

El Noticiero proposa que 'ls espavilin á tiros, creyent que aixís se 'n anirán.

No m' agrada 'l sistema. En primer lloch, los

pardals son prou pillins per no donarse per entesos; y si n' hi ha algú de poruch, fassan lo favor de dirme, si aixís que senti 'l tiro no deixarà anar tot lo que tinga dintre del ventre.

Los pardals de la Rambla son un mal inevitable com los conservadors. Aquests també s' embrutan sobre 'l Sufragi universal.

Y ni á tiros son capassos de anarse'n.

Está á punt de publicarse un periódich titulat *La Camiseria Universal*.

Ab aquest sí que 'l Fiscal de imprenta no hi tindrà may res que veure.

May sia sino perque no 's diga que 'l Fiscal s' ha ficat en camisas d' onze varas.

Se ha decretat una nova modificació en los uniformes dels ingeniers del exércit.

Ja no durán capot, sino pellissa.

Tampoch portarán levita, sino guerrera.

Aquí á Espanya som aixís. Quan algú pregunta:—¿Per qué serveix l' exércit?

Ja podém respondre á boca plena:—Pera donar feyna als sastres.

«Lo cortés no quita á lo valiente.»

Aixís ho diuhen los castelláns. Y no dupto que de la mateixa manera ho dirán al Sud-América... com per exemple, á Buenos Ayres.

Y no obstant, allá á las Pampas, lo *valiente* quita á lo *cortés*.

* *

Ja ho haurán vist en los periódichs.

La Cortés, una tiple de sarsuela, honesta esposa de un catalá, la qual segons los meus comptes, ja deu ser una *jamona*, excitá una passió brutal, bestial, insensata á un coronel de dragons argentí.

Y com que allá, segons sembla, 'ls dragons no 's paran en barras, lo coronel va ferla robar y va fersela dur á casa seva á viva forsa.

Los que aixís procedeixen, més que dragons son drachs.

* *

Y la Cortés, comprenent lo difícil de la seva situació, lluny de cridar y desesperarse, va ferse la tranquila, amansint al enarbolat dragó.

Quan lo tingué persuadit de que no li venia malament ferhi un ratet de broma, va demanarli una copeta de vi de Málaga.

—¡Cómo no!...—diria 'l dragó. Y sortí de la estancia per anarla á buscar y servirli ell personalment.

Llavors ¿quina tè 'n fá la Cortés? Tanca la porta de la cambra ab pany y clau, obra 'l balcó de bat á bat y dona crits de: «¡Socorro!... ¡Socorro!... ¡Qué 'm matan!... ¡Qué m' asesinan!»

* *

Una generació inmensa invadeix la casa... La Cortés explica lo ocorregut, y mentres la policia acompanya al coronel de dragons á la cangri, la celebrada tiple se 'n torna á casa seva y 's llensa als brassos del seu marit.

Aixís, gracias á la seva serenitat y presencia d' ánimo, logrará escaparse de las grapas de un dragó.

¡Magnífich argument per una sarsuela!

Sobre l' invent del Dr. Koch.

Deya un tronera:

—Llegint y practicant las novelas picarescas

de Paul de Kock, va espatllar-se'm lo pulmó. Ara surt lo Dr. Koch ab un remey contra la tisis. *Un clavo saca otro clavo. Un Koch treu un altre Koch.*

Lo Sr. *Vida*, director de la Tabacalera, está gravíssim, segóms diu un periódich de Madrid.

¡Ja ho veuen! A pesar de ser *vida* tot ell, no ha pogut resistir l'efecte del veneno.

Y cuidado qu'ell no 'n fumava. L'olor no més l'ha perdut.

Pèl correu interior, m' escriuhen lo següent:

«Vosté no deu ignorar lo ditxo de aquell xicot que venent pèl carrer petacas y carteras de pell, cridava: «Gran baratura per la quiebra del *fabricante Londón*, pensantse que la marca que volla fer aparentar anglés lo género era 'l nom del fabricant

»Donchs fa pochs dias qu' en l' *Eldorado* vaig sentirne una de parescuda.

»M' estava ab un company contemplant los retratos exposats en la parada del vestibul: en un costat hi havia 9 ó 10 retratos de tres donas en trajos diferents.

—¿Qui deuben ser aqueixas?—me diu l'amich en veu alta.

—No ho sé—li contesto jo. Y un concurrent que s' estava aturat al costat nostre, salta:

—Totas son la mateixa: bè prou que ho diu 'l nom.

—¿Qué vol dir?—replico jo.

—Miri: Matarrodona... Matarrodona... Matarrodona... Y ab lo dit m' anava ensenyant lo nom del fotógrafo imprés ab lletras dauradas al péu de cada retrato.»

SENZILLÉS CAMPESTRE.

¡Qu' es dols cuydar las gallinas ab carinyo maternal... y vení á ciutat á vendrelas pèls encontorns de Nadall!

De *Fernández Bremón*.

D.ª *Milagros* es tan delicada, que hi hagué consulta de metjes per aplicarli una sangria.

—Senyors—digué 'l metje de la casa—D.ª *Milagros* es una malalta tan débil, que fins en estat de salut sería precis posarli al damunt lo rétol de *Fragil*, perque 's guardés tothom de topar ab ella. Quan la dugueren á batejar, l'aygua de la gracia ab una mica més l' ofega; y per últim ha adquirit la pulmonia que avuy sofreix, per haverse fet ayre ab un vano. Ara está empenyada en que la sangrém y no tindrém més remey que compláurela. No 's pot negar lo gust de una punxada á una malalta que paga bè. ¿Qué podèm fer per ella?

La Junta deliberá, acordant que se li fés una sangria homeopática.

—¿Y ab qué s' ha de fer aqueixa sangria? Una agulla es massa.

—Que li apliquin una pussa.

Un senyor molt poch amant de regalar als seus comensals, tenint uns amichs á taula, féu matar un gall que lo menos tenia sis anys y era més dur que una corretja.

Ja per tallarlo passaren grans apuros; figúrinse per menjarlo.

Pero l'amo de la casa, animava á tothom, dihent:

—Lo trobarán una mica dur, pero fásinse cárrech que tota persona que sab menjar, procura qu' en tots los ápats hi haja, á lo menos, un *plat de resistencia!*

En una reunió aristocrática:

Se parla de la marquesa de A., de edat un tant avansada.

—¡Quina distinció, la de aquesta senyora!—exclama un dels seus admiradors.—¡La noblesa 's retrata en lo seu rostre!

—En efecte—observa un mal-parlat:—té la cara tant arrugada, que sembla un pergami.

A LO INSERTAT EN L' ULTIM NUMERO.

1. XARADA 1.ª—*Ger-ma-ne-ta.*
2. ID. 2.ª—*Pes-ca-te-ra.*
3. ANAGRAMA.—*Marit-Marti-Timar-Mitra.*
4. SINONIMIA.—*Moll.*
5. TRENCA-CLOSCAS.—*La guardiola.*
6. LOGOGRIFO NUMÉRICH.—*Petronila.*
7. GEROGLÍFICH.—*Per entredosos los betas y fils.*

LOPEZ-EDITOR. Rambla del Mitj, número 20, Barcelona. Llibreria Espanyola.

ACABA DE SORTIR

OBRA NOVA

LA GARBA

per APELES MESTRES

Forma un magnífich volúm de més de 200 planas, ilustrat ab gran cantitat de dibuixos per l' autor, y acompanyat d' un prólech per

JOSEPH ROCA Y ROCA

Preu 3 pessetas.

NOTA.—S' ha tirat d' aquesta obra un reduhit número d' exemplars en paper imperial, que 's ven á 6 pesetas.

ACABA DE PUBLICARSE

EL CAPITÁN PABLO

FOR

A. DUMAS

(PADRE)

Un tomo en 8.º

Ptas. 1

EUGENIO A. FLORES

TRATA DE BLANCAS

Un tomo en 8.º con ocho láminas sueltas.

Precio 3 pesetas.

F. SALAZAR Y QUINTANA

POESIA DEL PORVENIR

Un tomo en 8º, ilustrado por F. GOMEZ SOLER.

Pesetas 2'50.

Coleccion de poesías de J. M. BARTRINA

ILUSTRADAS POR

J. LUIS PELLICER. — Un tomo en 8.º, Ptas. 3.

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de ditas obras, remetent l' import en libransas del Giro Mútu. bé en sellos de franqueig, al editor Lopez, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu franca de port. No respensem de extravíos, no remetent ademés 3 rals pèl certificat. Als corresponsals de la casa se 'ls otorgan rebaixas.

LA CIENCIA Y LA NATURALES.

—Lo metje 'm diu que no menji, pero, vés... ¡cóm ho faria! ¡si aquest dimontri de panxa no 'm calla en tot lo sant dia...!

XARADA-SCHOTIS.

Dño. Música de EL ARCA DE NOÉ.

ELL. Las señoras de avuy dia per fè hu-dos als homes—pèls carrers, totas presumeixen—y tant s' exhibeixen que tot s' ho exageran—com si res. La vritat es qu' es un fástich ab aquestas modas—que hi ha al mon que las senyoretas—quan van mudadetas tot ho semblan menos—lo que son.

Pero mentres te tinga á tú que m' estimis per més que t' aprimis no 't diré may tres; ja tinch la esperansa que ab mí has de casarte y no vull deixarte porque tens dinés.

¡Ay!

ELLA.

¡Uy!

ELL.

Qué bè estém solets aquí; mira

ELLA.

¿Qué?

ELL.

A casa t' ho ensenyaré.

ELLA.

Jo també tinch de contarte qu' entre 'ls homes joves—molts n' hi han, que tenen cosetas—molt amagadetas que per cert poca—gracia fan. Avants que tú 'm coneixesses sempre 'l mèu hu prima—'m deya á mí, que si 'l cel volia—ser monja tindria pro jo no li deya—may que sí.

Ab aixó no 'm deixis si 'm vols fer ditxosa, si puch ser ta esposa ja no total més; y las nostras manyas

per tot hem de treure fins que 'ns poguem veure dos ó tres bebés.

ELL.

¿M' estimas?

ELLA.

Com sempre.

ELL.

¿Serás sempre així, amable com ets ara ab tothom?

ELLA.

¿Ho duptas?

ELL.

Tonteta; si tú ets ma colometa y jo só 'l tèu colom.

TOTS DOS.

¡Pom!

J. STARAM-A.

II.

Si anéu á la Boqueria veuréu més de un soldat hu, dihent ab salameria á una total:—Prenda, á tú no més pèl dos te voldria.

NAS DE PUNTA INGLESA.

ANAGRAMA.

—¿D' ahónt vens, Pere Total?

—Vengo de tot, muy suhat, que lo ser municipal me tè muy atareat.

Q KALA.

MUDANSA.

Si es! que l' olla 't tot, Roser, vesten al carrer de 'n Tot y digas al mèu nebot que si tot, tot sapiguer las fabas del hort de 'n Cot.

XANIGOTS.

TRENCA CLOSCAS.

A L' AGUILA D' OR.

Formar ab aquestas lletras degudament combinadas lo títol de una sarsuela catalana.

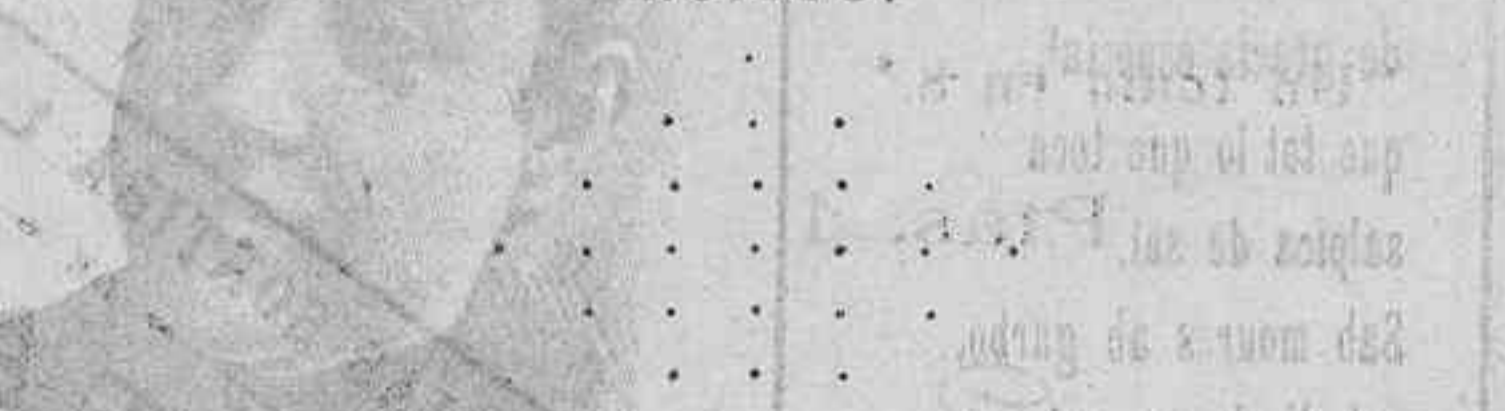
F. ALLIM

LOGOGRIFO NUMÉRICH.

- 1.—Consonant.
- 6 4.—Part del cos.
- 4 6 1.—Ausili de nit.
- 2 3 5 4.—Adorno.
- 4 2 6 3 2.—Planxa metálica.
- 1 2 3 4 5 6.—Vila catalana.
- 1 5 6 2 3.—Lo que fan los gats
- 4 2 3 2.—Producte animal.
- 3 5 6.—En los cims més alts
- 2 4.—Una planta.
- 3.—Consonant

DALMAU DE RODA.

ROMBO.

Primera ratlla vertical y horisontal: consonant.—Segona: lo que 's fa quan se camina.—Tercera: Membres de animals.—Quarta: Objecte per dormir.—Quinta: En las habitacions n' hi há.—Sexta: Pronóm possessiu.—Séptima: consonant.

MANZANILLERO.

GEROGLIFICH.

NI
X
LOOO
NATS
EN

ESPANTA BÓLITS.

BARCELONA:

Imp. de Lluís Tasso Serra, Arch del Teatro, 21 y 23.